

til, at den anden Grund er kommen tilstede. Nu skal jeg, naturlig med den største Forsigtighed, omtale Muligheden af, at Staten ved en Aktielov eller deslige kunde træde noget mere strengt iagttagende for ikke at sige kontrollerende til overfor den ellers friere Virksomhed i Samfundet og navnlig i Retning af, om der ikke burde kræves visse Forpligtelser af de Paagjældende, som saaledes anlægge store Foretagender, med Hensyn til dem, de tage i deres Tjeneste ved saadanne Arbeiders Udførelse, inden de paabegynde dem. Jeg skal nævne dette med en vis Forsigtighed, men turde dog paasta, at enhver Indsigelse mod, at noget Saadant kunde komme tilstede fra Statens Side, uden at det egentlig turde siges, at den frie Bevægelse utilbørlig hæmmedes, ikke kan antages at være begrundet. Ifølge disse Betragtninger turde man mene, at der var en vis Forpligtelse for Staten til af Statskassens Overskødsindtægt at give dette lille Bidrag til det Diemed, som her er nævnt i vort Forslag under Nr. 12. — Jeg skal endnu kun tilføje, at Forslaget, hvorvel det under sin Anvendelse vil gaa ind under en anden Bestyrelsesform og noget andre Betingelser, dog staar i Slegtsskab med den Tanke, som laa til Grund for det Forslag om Understøttelseskasser, som Folkethinget gjentagne Gange har erklæret sig for — jeg tror endog saa: hele Folkethinget, foraa vidt angaar selve Tanken. Jeg veed nu ikke, hvorvidt det var noget uforsigtigt af mig at nævne den sidste Grund overfor den høitærede Conseilpræsident, idet jeg ikke veed, hvorledes han stiller sig til det nævnte Forslag, om han her undtagelsesvis har den samme Sympathi som Folkethinget. Jeg har imidlertid nævnt det for at udfylde de Grunde, som efter Flertallets Betragtning tale for Forslaget under Nr. 12. Jeg nærer det Haab, at da vi derved gaa i den høitærede Conseilpræsidents Tankgangs Røst, den høie Regjering saa i dette Tilbud fra Udvalgets Flertals Side, som man haaber, at det høie Thing vil acceptere, vil se en velvillig Imødekommen mod den Tankgang, Conseilpræsidenten selv har lagt ned i sit Svar til Arbejderdeputationen. Det er hans Antydning af den Velvillie, der var til Stede hos ham overfor Arbejderne og overhoved hans Erkendelse af den tilstedeværende Arbejdsløshed, der har givet Flertallet Mod til at komme frem med positive Forslag ligeoverfor den høie Regjering. Er det i Virkeligheden Hensigten at afhjælpe den forhaandenværende Nød, og er det ikke noget andet paa Overfladen, der er Hensigten, saa siger jeg, at vi ikke kunne blive staaende ved den høitærede Ministers Forslag, saa maa vi gaa med dette Forslag endnu et Skridt videre, til Flertallets Endringsforslag under Nr. 12.

**Scaventinus:** Jeg skal paa Finansudvalgets Mindretals Vegne tillade mig ganske kort at forklare vor Stilling til Flertallets Arbejdslø-

hedsforslag. Den ærede Ordfører gif i sin Udvikling ud fra en Betsjæmpelse af det bekjendte socialistiske Princip om Retten til Arbejde, det vil sige Samfundets, Statens og Kommunernes Forpligtelse til at skaffe Enhver Arbejde, som vil arbejde. I Benægtelsen af dette Principets Gyldighed er naturligvis Mindretallet fuldstændig enig med det ærede Medlem, og jeg har aldeles ikke nogen Tvivl om, at den Frygt, som den ærede Ordfører temmelig tydelig yttrede for, at der dog maatte hos Regjeringen skulde ligge en Tendens i den Retning, kunde han spare sig. Men den ærede Ordfører gif saa vidt i sin Betsjæmpelse af dette Princip, at det forekom mig, at han, og Flertallet med ham, gennem Endringsforslaget er gaaet paa en vis Maade til det Modsatte nemlig til en Forestilling om, at det aller Bedste for Arbejderne under Liden som disse er ikke at arbejde, men at faae deres nødvendige Behov tilfredsstillet ved Gaver fra Staten og Kommunen. Den ærede Ordfører — for at jeg nu skal gaa nærmere ind paa begge Sider af Sagen — gif for det Første i sin Udvikling af det rette økonomiske Princip allerede noget videre, end det forekom mig var nødvendigt for at kunne benægte den egentlige socialistiske Theori. Det forekommer nemlig mig, at for saa vidt man i det Hele taget mener, at det eller det Arbejde kan det være hensigtsmæssigt at udføre, er det en Grund mere til at lade det udføre paa et givet Tidspunkt, at der paa dette givne Tidspunkt hersker Arbejdsløshed. Jeg vil ikke negte, at jeg fik den Opfattelse af den ærede Ordførers hele Udvikling, at han meget stærkt tvivlede om det Heldige i at gaa saa vidt. Jeg fik det Indtryk af hans specielle Bemærkninger om Veienes Tilstand om Sommeren, om det Uvoldsomme i, at Kommunen nu gjorde Ret i at følge den af Ministeriet anviste Vej at udføre større Arbejder, om det i høi Grad Uvoldsomme i, at virkelig mange Arbejdere kunde faae Fortjeneste, hvis forskjellige Forsvarsforanstaltninger bleve udførte fra Statens Side — af alt dette fik jeg — og jeg kunde ikke andet end faae det — det Indtryk, at den ærede Ordfører har den Opfattelse, at i Liden som disse er det just rigtigt ikke at lade større Arbejder udføre. Jeg vil slet ikke benægte, at der fra et meget strengt theoretisk, økonomisk Standpunkt kan ansføres en Del for den ærede Ordførers Mening. Jeg vil slet ikke benægte det, men jeg tror dog, at naar man ser hen til de faktisk givne Forhold, ser hen til, at det dog er væsentligere paa en nogenlunde blid og god Maade at komme ud over de stielikkelige vanskelige Forhold, maa man se lidt bort fra den strenge Theori og hen til det Faktiske, det Praktiske. Det ærede Flertals Forslag er for det Første begrundet i den Tankgang: Regjeringsforslaget vil ikke nytte til nogen Ting, Regjeringsforslaget vil, om det bliver udført, endoglaa være